

ఓంకారము - శివలింగము

శ్రీకృష్ణదేవరాయ ఆధార పాఠము

శాస్త్రము

గమ్యము .....

సంఖ్య 13 .....

ధ్వజరావుగారు

గ్రంథకర్త :- ముదిశాండు మల్లికార్జునరాం
ధనదాత :

మ.రా. శ్రీ జూలూరు వెంకటేశంగుప్తగారు

పల్లిపాడు :

శ్రీ సనాతనధర్మమహాసభ, శికింద్రాబాదు.

ఓంకారము - శివలింగము

శ్రీ బేనూసింహ శాంభవ్ గారు “శివ నిర్మాల్య రత్నాకరము” అను గ్రంథ క్రితకలో, ప్రెంచి దేశస్థుడగు లూ యీస్ గార్ గ్రంథముల ననుసరించి అత్యంత ప్రాచీన కాలము నందు విదేశములలో కూడ శివ లింగపూజన మొనర్పబడు చుండెడిదని వ్రాసియున్నారు.

వా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు “ఉత్తర ఆఫ్రికాఖండ మందలి ఈజిప్టు ప్రాంతములో ‘మేఫిస్’ ‘అషీస్’ అను స్తంభములయందు నందివాహనారూఢుమను, త్రిశూలహస్త మను, వ్యాఘ్ర చర్మాంబర ధారియు నగు శివుని విగ్ర హములు ఉన్నవి. వానిని అక్కడి ప్రజలు మారేడు ఆకులతో పూజింపుచున్నారు. పాలతో అభిషేకి మొనర్చు చున్నారు. టర్కీ దేశమందలి “బాబిలోక్” పట్టణమునందు 1200 అడుగుల ఎత్తుగల శివలింగమున్నది. ప్రపంచము దెచ్చటను ఇం తటి పెద్దలింగము లేదు. హైడ్రోపొలిస్ అను నగరమందు 300

అడుగుల ఎత్తుగల లింగమున్నది. ముసల్మానుల యాత్రాస్థల మైన మక్కా పట్టణమునందు ‘మక్కే-శ్వర’ శివలింగమున్నది. వానిని వారు ఖర్జూరపత్రములతో పూజించెదరు. అమెరికా ఖండమందలి బ్రెజిల్ దేశమునందు చాలశివలింగములున్నవి. యూరప్ లోని “కార్సిండ్” అనుపట్టణమున పార్వతీ దేవాలయమున్నది. ఇటలీలో అనేకమంది క్రైస్తవమతస్తులు ఇప్పు

కికిని శివలింగ పూజన మొనర్చుచునే యున్నారు. స్కాట్ లండ్ (గ్లాస్కో) లో ఒక సువర్ణాచ్ఛాదితమైన శివ లింగమున్నది. ప్రజలు దానిని చాలభక్తితో పూజించెదరు. ఫిజియన్ లోని ఎటిస్ (నినివా) అనేడు పట్టణములో “ఎడ్మిర్” అనేడు శివలింగమున్నది. యహూదీయుల దేశములో వేలకొలది శివ లింగము లున్నవి. ఆఫ్ఘనిస్తాన్, చీత్రాల, కాబుల్, బలఖ ముకారా మొదలగుచోట్ల శివ లింగము లున్నవి. అక్కడి ప్రజలు వానిని “పంచషేర్” “షంచషేర్” అనుపేర్లతో పిలుచుచుందురు.

పండిత కాశీనాథశాస్త్రి (మైసూరు) గారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఫ్రెంచి రాజ్యాధీశుడైన అనాం(Annam) దేశమునందు చాల శివాలయములున్నవి. ఇది ఇండో చైనా యందున్నది. దీనినే వ్రాసిన కాలమునందు “చంపా” అని పిలిచెడివారు.

సు పసిద్ధ పరిశోధకుడగు మిష్టర్. ఎ. బర్గాన్ (A. Bergaigne) గారు వ్రాసిన శివాలయములలోని శివ శాసనములకు సంబంధించిన ఒక పుస్తకములోనూ, R.C. ముజందారుగారి ‘Ancient Indian Colonies in the Far East’ అనుపుస్తకమునందునూ, అక్కడ చాల శిలాశాసనములు శివాలయములకు సంబంధించినవి దొరికినట్లు వ్రాయబడియున్నది. వీటిలోని సంస్కృత భాష చాల అందముగనూ, ప్రతిశాసనమునకు మొదట “ఓం నమశ్శివాయ” అని వ్రాయబడియును ఉన్నది.

డాక్టర్ ప్రాణానంద విద్యాలంకార్ గారు డి.1-5-33 న కాశీలోగర్ ప్రాణానందాభివృద్ధికోత్సవ సందర్భమునందు, హిందు శిశుములో నేటికి 15000 సంవత్సరములకు పూర్వమే శివలింగపూజ ఉండెడిదని అనేక ప్రమాణములతో గుఱువు చేసినారు.

శ్రీ సునీతి సుమారపట్టి M. A., D. Lit. గారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు “ఒకానొకప్పుడు ‘అనాం’ పేరు మంపలి ‘మిసోక ఫేడా’ అనుపట్టణము కాశీకన్నను మించిన శివక్షేత్రముగ ఉండెడిది.”

మిసోక గ్రామములో దొరికిన 4 వ శిలాశాసనము ననుసరించి భద్రదేశ్వర శివలింగస్థాపన నేటికి 1400 సంవత్సరములకు పూర్వమే జరిగెనట్లు తెలియుచున్నది. అందులోని ధ్యాన శ్లోకము—

శ్లో॥ పృష్ఠం యేన త్రితయ మఖలం భూర్భువః స్వః స్వరోక్ష్య
యేన తాతం భవసదురితం వహ్ని నేవాంధకూరం
యస్యాచింత్యా జగతిమహిమా యస్యనాపిర్నచాంత
శ్చైవ దేశే జనయతు సుఖం శంభుభద్రదేశ్వరోయం

శ్రీ శాసనభద్రదేశ్వర లింగము ‘ఉనకా’ అను పర్వతము మీద స్థాపింపబడినట్లు కలిన శాసనముద్వారా తెలియుచున్నది. గ్రంథ విస్తరభీతిచేత ఆ శ్లోకముల నన్నింటిని ఇచట వ్రాయుట లేదు.

మ్యాస్పరో అనేది ప్రాచీన విద్వారసునివలన మరీ కొన్ని విషయములు బయటపడినవి.

బొబూ శివప్రసాదుగారు వ్రాసిన 'సృష్టి ప్రదత్తి
ణము' అను గ్రంథమునందు అనేక గొప్ప విషయములు
ఉదహరింపబడియున్నవి.

29 వ శాసనమునందు నేటికి 4 లక్షల 38 వేల
సంవత్సరముల క్రిందట 'ముఖలింగేశ్వర' దేవాలయము
స్థాపింపబడినట్లు వ్రాయబడియున్నది. 'ట్రాక్యా' అను
గ్రామమునందు ఒక శివ విగ్రహము దొరికినది. 'యాన
ముమ్' అను గ్రామములోనూ, 'డాక్లాయే' అను గ్రామ
ములోనూ త్రిశూలపాణియగు శంకరవిగ్రహములు దొరికి
నవి. 'పోనగర్' అనుచోట 'కొతారేశ్వరి' యను దేవీపూజ
జరిగెడిది. 'డాంగ్ ఫుక్' అను చోట అద్ధినారీశ్వరమూర్తి
దొరికినది. ఫ్రెంచి 'కంబోడియా' లో శా॥ సం॥ 866 లో
అంకోర్ తాం అను గ్రామమునందు శివలింగ స్థాపన జరిగి
నట్లు వ్రాయబడియున్నది.

'జావా' 'సుమిత్రా' ద్వీపములు పూర్వకాలమునందు
'యవ' 'సువర్ణద్వీపము' లని పిలువబడెడివి. డాక్టరు N. J.
క్రోమ్గారు వ్రాసిన (Het oude Javaen Sijn Kunst)
అను డచ్చిభాషలోని పుస్తకమునందు అనేక చిత్రపటము
లివ్వబడినవి.

జావా ద్వీపముందలి 'ప్రాంబనాక్' సమీపమునందు
లారంజో గ్రాంగ్ అనెడు శివాలయమున్నది. ప్లాతరక్
అనెడు గ్రామములో ఒక గొప్ప శివాలయమున్నది.

T. గోపీనాథరావుగారు (Elements of Iconography Vol. II Part I అను పుస్తకమునందు గుడిమల్లలో లోని ఒక ప్రాచీన శివలింగమును వర్ణించినారు.

రాడెన్ మాస్ పోర్ బట్ జరకా (Raden Mas Poebatjarka) గారు ఒక గ్రంథములో మొట్టమొదట రోమన్ లిసిలో వ్రాసిన మంగళాచరణము నిచట ఉదహరింపుచున్నాము.

“ఓం అవిష్ణుమస్తు. నమఃశివాయ”

యఃసర్వసృజతి ప్రపాలయతి చాశేష్యం హరిష్యత్యశి
దేవానాం జగతోఽపియః సుశరణో గౌరీపతిర్యాహరః
తందేనం ప్రణమామి శూలిన మచింత్యం నీలకంఠశివం
భో దేవేశమమ ప్రణామ్యతుమలం పాపంచ సర్వంసదా॥

కావున చారిత్రాత్మకముగ పరిశీలించిన యెడల అత్యంత ప్రాచీన కాలమునుండియును ప్రపంచమం దంతటను శివలింగ పూజనము ఆచారమునం దున్నట్లు కాన్పించుచున్నది.

పండిత మాధవాచార్యశాస్త్రిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు. “ శివలింగపూజ జైనులకాలమునుండియో లేక నామ మార్గీయులనుండియో ప్రారంభించియుండునని నేను కొందరు ఆల్పజ్ఞులనుచున్నారు. కాని నేటికి 2000 సం॥ లకు క్రితమే శంకరాచార్యులవారు ‘అథ బ్రహ్మవతారస్య’ యను సంహగర్జన మొనర్చియున్నారు. అందువలన, ఆయనకంటె పూర్వమే శివలింగ పూజనము బోగుగా వ్యాపించియుండెను.

రుజువగుచున్నది. అంతియెగాక, మనుస్మృతి (అధ్యాయ 2) లో ఇట్లు వ్రాయబడియున్నది.

నిత్యం స్నాత్వా శుచిః కుర్యా ద్దేనర్షి పితృతర్పణమ్
దేవతాభ్యర్చనం దేవ సమిదాధానమేనచ॥

(ప్రతిమాదిషు హరిహారాది దేవపూజనమితి పుణ్యాక
భట్టః)

అనగా నిత్యమును స్నానాదికము లొనర్చి పవిత్రముగా దేవ, ఋషి, పితృతర్పణము లొనర్పవలయును. విష్ణువు, శివుడు మొదలైన దేవతా విగ్రహములను పూజించవలయును. హవన మొనర్పవలయును.

మనువు సృష్టియొక్క ఆదికాలమునందలివాడు అగుటచే శివలింగ పూజనముకూడ సృష్టి ప్రారంభమునుండియుండెనని తెలియుచున్నది.

ఇతిహాస గ్రంథములనుండియును ఇటులనే తెలుసుకొనగలుగుచున్నాము. సంస్కృత సాహిత్యమునందలి ఆదికావ్యమగు వాల్మీకి రామాయణము (ఉత్తరాకాండ 31 పద్య 42—43 శ్లో) నందు ఇట్లు వ్రాయబడియున్నది.

యత్ర యత్ర సయాతిస్మ రావణో రాక్షసేశ్వరః
జాంబూనదమయం లింగం తత్రతత్రస్మనీయతే
బాలుకావేది మధ్యేతు తల్లింగం స్థాప్యరావణః
అర్చయామాస గంధాఢ్యైః పుష్పైశ్చగురుగంధిభిః

రాక్షసులకు రాజగు రావణుడు (దిగ్విజయమునైతే చేయునపుడు) ఎక్కడెక్కడికి పోయిన అక్కడికెల్లను సువర్ణ

మమమగు లింగము నొకదానిని తీసుకొనిపోయెడివాడు. ఇసుకవేదికపై దాని నిడి గంధ పుష్పాదులతో పూజచేసెడివాడు.

ఇటులనే శ్రీరామచంద్రుడు సహితము శివలింగపూజన మొనర్చినట్లు వాల్మీకిరామాయణము (యుద్ధకాండ సర్గ 125 శ్లో 20-21) నందున్నది.

అత్రపూర్వం మహాదేవః ప్రసాదమకరోద్విభుః
ఏతత్తదృశ్యతే తీర్థం సాగరస్యమహాత్మనః

శ్రీరామచంద్రుడు నీతితో అనుచున్నాడు. 'దేవీ! ఇచట శివలింగస్థాపన మొనర్చి పూజించుటచే మాకు మహాదేవుని వరము లభించినది. ఆ కనుసించునదియే గొప్పదగు సాగరతీర్థమైయున్నది.'

ఇది ఇప్పటికి 86400 సం॥ క్రిందటి మాట. దీనినిబట్టి అప్పటికే శివలింగపూజనము ప్రచలితమైయున్నట్లు తెలియపగుచున్నది.

‘శి వ’ శబ్దార్థము

ముక్కుమీద ఈగలు ముసుగుచున్నవని ముక్కును తొగకొనుకొనునట్లు తనకు తెలియనంతమాత్రమున గంభీర సత్యసిద్ధాంతములను పరిహసించుట అవివేకము వసియగును. మిస్ మేయోవంటి పాపిష్ట హృదయ మునుండి సంతమాత్రమున ‘శివలింగతత్త్వమునకు కలుగు కొంతయేమియును లేదు.

‘శేతే ‘అసౌ శివః’ అనునది శివశబ్దనిర్వచనమైయున్నది. అనగా శయనించువాడు శివుడని యర్థము. మహాప్రళయం నంతరము ప్రకృతియొక్క సమస్త క్రియలును ఆగిపోయినపుడు నిశ్చేష్ట, నిష్క్రియ, శాంత, చేతన క్రియావిశిష్టమగు బ్రహ్మమునకు శివుడని పేరు. వేదమునందు—

నమః శంభవాయచ మయోభవాయచ నమః శంకరాయచ
మయస్కరాయచ నమః శివాయచ శివతరాయచ॥

(యజుర్వేద 16-41)

ఈ మంత్రమునందు స్పష్టముగా శంభు, శంకర, శివ శబ్దములద్వారా శివుడు స్తుతింపబడియున్నాడు.

ఇటులనే మాండుకోపనిషత్తునందుకూడ—

అదృష్ట మవ్యవహార్యమగ్రాహ్యమలక్షణమచింత్యమన్య
పదేశ్యమైకాత్మ్య ప్రత్యయసారంప్రపంచోపశమం శాంతం
శివద్వైతం చతుర్థమన్యతే స ఆత్మా విజ్ఞేయః॥

అనగా, ఇంద్రియములకు గోచరింపనివాడును, వ్యవహరించుటకు వీలుగానివాడును, గ్రహించుటకు వీలు లేనివాడును, లక్షణములు లేనివాడును చింతించుటకును చెప్పటకును వీలు లేనివాడును, మాయాకృత ప్రపంచాతీతుడును, సజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేదశూన్యుడును, అద్వైతమును తుల్యంబస్థారూపము నగు శివుడే ఆత్మయైయున్నాడు. వానిని తెలుసుకొనవలయును.

వేదప్రతిపాదితమగు శివుని సుహృత్త్వము శివపురాణమునందు 24000 శ్లోకములలో వివరింపబడినది. అంతియే

గాక స్కాంద, లింగ పురాణముల యందు సహితము లక్షల
కొలది శ్లోకములతో విశదీకరింపబడి యున్నది. ఉపర్యుక్త
వేదప్రమాణములయందే పరబ్రహ్మము శివనామముతో
స్మరింపబడినదో ఆ శివరూప బ్రహ్మమును గూర్చియే
పురాణములయందు స్మరింపబడియున్నది

నారదీయ వాయుపురాణ అనుక్రమణయందు

యో దేవః సర్వదేవానాం దుర్విజ్ఞేయః సనాతనః
సంహితేయం మహాపుణ్యా శివస్య పరమాత్మనః

అనగా, ఎవడు సర్వదేవాధిస్థాతయో, ఎవడు దుర్వి
జ్ఞేయుడును, సనాతన బ్రహ్మమునైయున్నాడో, అట్టి పర
మాత్మయగు శివునియొక్క మహాపవిత్రమగు శివసంహితయై
యున్నది.

ఇటులనే శివపురాణ వాయుసంహిత (అధ్యాయ 43)లో

తస్మాద్విముక్తి మన్విచ్ఛన్ శివమేవ సమాశ్రయేత్
తమాశ్రిత్యైవ దేవానామపి ముక్తిర్నచాన్యథా॥

అనగా, ముక్తిని కోరునట్టివాడు శివుని ఆశ్రయింపవల
యును. దేవతలుకూడ శివుని ఆశ్రయించియే ముక్తిని
పొందుచున్నారు. ముక్తికి యంతకన్న మరియొకమార్గ మేమి
యును లేదు.

ఇటులనే శివపురాణ అంబికాఖండము (అధ్యాయ 2)లో
ప్రపద్యే దేవమీశానం సర్వజ్ఞ మపరాజితం
మహాదేవం మహాత్మానం శివస్య జగతఃపతిం॥

అనగా, సర్వజ్ఞుడును, అపరాజిత సర్వజగత్పాలకుడును, మహాత్ముడును, ఈశానుడును, మహాదేవుడునగు శివుని శరణు వేడుచున్నాను.

ఉపర్యుక్త వేదప్రమాణములయందు స్పష్టముగా శివ శబ్దము నిర్ణోప నిరంజన బ్రహ్మమునకే ప్రయోగింపబడి యున్నది. కావున, అతడు మనవలె కర్మఫల జన్యస్థుల శరీరధారియగు మనుష్యుడుకాడు. ఒకనికి కుమారుడును, ఒకనికి తండ్రియునుకాడు.

లింగ శబ్దార్థము

వ్యాకరణమునందు పుంలింగ, స్త్రీలింగ నపుంసక లింగాది శబ్దములు విరివిగా కాన్పించుచున్నవి. ఇచట “లింగ”మునకు మూత్రేంద్రియమని అర్థము చెప్పు అవివేకి యెవడైన యుండునా? మిస్ మేయోవంటి బుద్ధిహీనుల మాటల ననుసరించి ఇచటకూడ లింగశబ్దమునకు మూత్రేంద్రియమని అర్థము చెప్పినయెడల, అశ్లీలభయముచే మనబాలురు వ్యాకరణమును పఠింపకుండవలయును. అందుచేత అనేకార్థ నాచకి మగు శబ్దమునకు ప్రయోగ బాహుల్యమును బట్టి ప్రమాణిత మగు విశుద్ధార్థమును పరిత్యజించి, యష్టమునచ్చినట్లు అశ్లీల కల్పనల కల్పించుట జ్ఞానశూన్యుల పనియైయున్నది. అర్థ గ్రంథములయందు లింగశబ్దమే అర్థమున ప్రయోగింపబడినదియు పరిశీలింపుడు.

నిష్క్రమణం ప్రవేశన మిత్యాకాశస్యలింగమ్

(వైశేషికదర్శనము 2-1-10)

అనగా, దేనియందు నిష్క్రమణము, ప్రవేశము
మొదలగునవి జరుగునో అది ఆకాశముయొక్క లింగమై
యున్నది. అనగా లక్షణమైయున్నది.

అపరస్మిన్నపర యుగపచ్ఛిరంక్షిప్రమితి కాల
లింగాని (వైశేషికదర్శనము 2-2-6)

అనగా, వెనుక, ముందు, నెంట, ఆలస్యముగ,
త్వరగా మొదలగు వ్యవహారము దేనియందు జరుగునో
అది కాలముయొక్క లింగమై అనగా చిహ్నమైయున్నది.

ఇతి ఇదమితి యతస్తద్విశ్యం లింగమ్
(వైశేషిక 2-2-10)

అనగా ఇక్కడినుండి ఇక్కడికి అను వ్యవహారము
దేనియందు జరుగునో అది దిశయొక్క లింగమై అనగా లక్ష
ణమైయున్నది.

ఇచ్ఛాద్వేష ప్రయత్న సుఖదుఃఖజ్ఞానాన్యత్తనో
మనోలింగమ్ (న్యాయదర్శనము 1-10)

అనగా, ఇచ్ఛా, ద్వేష, ప్రయత్న, సుఖ దుఃఖ,
జ్ఞానములు ఆత్మయొక్క లింగమై అనగా లక్షణమైయున్నది.

యుగపక్షోజ్ఞానానుపపత్తిర్మనసోలింగమ్
(న్యాయదర్శనము 1-16)

అనగా, ఒక్కసమయమునందు ఒక్కసారిగా అనేక
నస్తుజ్ఞానము లేకపోవుట, మనస్సుయొక్క లింగమై అనగా
లక్షణమైయున్నది.

ఉపర్యుక్త ప్రమాణములచే లింగశబ్దమునకు సంబంధము, లక్షణము, చిహ్నము, గుర్తు, పరిభాష, డెఫినిషన్ అని అర్థము.

‘శివ’ శబ్దమనగా బ్రహ్మమనియు, ‘లింగ’ మనగా చిహ్నమనియు తెలిసియుంటిమి. అందుచేతనే పరబ్రహ్మము యొక్క చిహ్నభూతమగు ప్రతిమను ఆరాధించుట ఆస్థికుల కందరకును పరమకర్తవ్యమైయున్నది. ఇట్టి రహస్యనాయ సిద్ధాంతముల నెరుంగజాలక వెర్రెవెంగళప్పలవలె అధిక్షేపించుట విజ్ఞుల పనిగాదు. ఒక గ్రామమం నొక మాల్వీగారుండిరి. ఆయన పిల్లకాయలకు చదువు చెప్పుచుండెడివాడు. కాని అతడు జన్మాంధుడు పండుగ రోజులలో పిల్లలందఱును గారెలు, బూరెలు, లడ్డులు, హల్వా మొదలగు మిఠాయిలను తెచ్చి పంతులుగారి కిచ్చెడివారు. ఒకరోజు ఒక హిందూబాలుడు పాయసమును ఒక గిన్నెలో పోసికొని తీసికొనివచ్చెను. ఆ మాల్వీగారు పాయస మన్నపేరుకూడా అంతకు క్రితము వినియుండకపోవుటచే ‘పాయస మెట్లుండు? నని’ ఆ బాలుని ప్రశ్నించెను. ‘పాయసము తెల్లగా ఉండును.’ అని బాలుడు జవాబిచ్చెను. ‘తెలుపు ఎట్లుండును?’ అని ఆ జన్మాంధుడగు మాల్వీగారు ప్రశ్నించిరి. ‘కొంగవలె ఉండును.’ అని బాలుడ నెను. కొంగ ఎట్లుండునని మాల్వీగారు రడిగిరి. బాలుడు తన చేతినిపంచి, పొడుగుగా కొంగమెడ వలెనుంచి “ఇదిగో ఎట్లుండును” అనెను. మాల్వీగారు నెమ్మదిగా తన చేతితో తడివిచూచి “అబ్బో! చాల వంక

రగా నున్నదే ! యిటువంటి దానిని తినజాలనని” చెప్పెను. ఎవరు ఎన్ని విధముల బోధించినను పాయసమును తిన డాయెను. వంకరగా నున్నదనెను భ్రమచేత తన జీవితములో పాయసమువంటి స్వాదిష్టమగు పదార్థమును భుజింప డాయెను. అటులనే మూత్రేంద్రియ భ్రాంతితో శివలింగపూజనుండి విముఖులగు వారి నేమనవలయునో తెలియకున్నది. ఇట్టి మహానుభావుల నుద్దేశించియే భర్తృహరి “మూర్ఖస్యనాస్త్వైష షఢం” అని చక్కగా చెప్పినాడు.

‘భగ’ శబ్దార్థము.

శివలింగమువలెనే పానునట్టమును చూచి, దానిని పార్వతియొక్క యోనియని నాస్తికులగువారు అధిక్షేపించు చున్నారు. భగ శబ్దమునకు మూత్రేంద్రియమని అర్థము చెప్పకొని యిట్లు పొరబడుచున్నారు. నిజముగా, వేదాది సద్బ్రాహ్మణ్యములయందు ‘భగ’ శబ్దము ప్రసంగానుసారముగా మాయ, ప్రకృతి, ఐశ్వర్యము, కారణము మొదలగు అర్థముల యందు ప్రయోగింపబడినది.

ప్రాతర్జితం భగముగ్రం హవామహే

(అధర్వ 3-16,2)

అనగా, మేము ప్రాతఃకాలమునందు ఐశ్వర్యాధిష్ఠాత యగు దేవుని స్తుతింపుచున్నాము, అని అర్థము. ఇచట భగ మనగా ఐశ్వర్యము. అందుచేతనే భగవాన్ (భగ + వాన్ = భగవాన్) అనగా ఐశ్వర్య విశిష్టుడగు దేవుడని యర్థము.

తస్యయోనిం పరిపశ్యన్తిధీరాః

(యజు 31-19)

అనగా, ఆ పరమాత్మయొక్క - యోనిని - మూలకాని
ణమును లేక ప్రకృతిమాయను ధీరులగు పురుషులు మాత్రమే
యదార్థరూపమున తెలుసుకొన గలుగుచున్నారు.

శివపురాణములోని నిర్వచనము

పురాణములయందు, భగ, లింగశబ్దములు ఏదో అర్థములయందు ప్రయోగింపబడిననో ఆ విషయమును స్వయముగా వేదవ్యాసుడే నిర్ణయించి యున్నాడు. ప్రతి శాస్త్రమునందును కొన్ని పారిభాషిక పదములుండును. అవి తమ వ్యాపకార్థమునందు గాక ఒకానొక విశిష్టనియమితార్థమునందే ప్రయోగింపబడును. వ్యాకరణమునందు ప్రత్యాహారము. టి. ఆగమ, ఆదేశాది శబ్దములు నచ్చుచుండును. వానికొక నియమితమగు అర్థము నిర్ణయింపబడియున్నది. అటులనే పురాణములయందు “లింగ” “భగ” శబ్దములకుకూడా నిర్ణీతమగు అర్థమున్నది.

లీనార్ధగమకం చిహ్నం లింగ మిత్యభిధీయతే
భం వృద్ధింగచ్ఛతీత్యర్థా ద్భగః ప్రకృతి రుచ్యతే
ముఖ్యోభగస్తు ప్రకృతి ర్భగవాన్ శివ ఉచ్యతే
(శివపురాణ విద్యేశ్వరీ సంహిత 16-106)

అనగా, లీన - అవ్యక్తావస్థాపన్న వస్తువుయొక్క, గమక=కలుపునట్టి చిహ్నమునకు (లీన + గ) లింగమనిపేరు.

అందుచేత ప్రకృతియొక్క ముఖ్యనామము భగమును, భగా
ధిష్ఠాతయగు శివుడు భగవానుడనై యున్నది.

ఆకార నిరూపణ

శివలింగముయొక్క 0 అండాకార స్వరూపమును,

పానువట్టముయొక్క 3 ఉకారమునంటి ఆకారమును

చూచి నా స్తికులగువారు తమ భ్రష్టబుద్ధి ననుసరించి అశ్లేల
మగు స్త్రీ పురుష జనేంద్రియముల నూహించి భ్రాంతులగు
చున్నారు. మిస్ మేయో, ఆమె అనుచరులగు మరికొందరు
మూర్ఖులను మినహాయించినయెడల, శివలింగపూజ నొనర్చు
న హిందువుని హృదయమునందును అట్టి నీచభావములేదు.
మీరు ఏ పల్లెటూరికై నను పోయి, విద్యా విహీనుడైనప్ప
టికినీ శివలింగపూజన మొనర్చునట్టి యే మనుష్యుడైనను
'శివాలయమునం దెవరివిగ్రహమున్నది?' యని ప్రశ్నింపుడు
వాడు వెంటనే "త్రిలోకాధిపతియగు శివునిప్రతిమఉన్నది.
నేను దానిని పూజింపుచున్నాను." అని జవాబొసంగును.

బ్రాహ్మ్య ఆకారమునే ఆధారముగా తీసికొని యిష్టము
నచ్చినట్లు అఘటిత కల్పనల ఘటింప దలంచినయెడల ప్రపం
చమునందలి ప్రతి పస్తువునందును అశ్లేలతను చూపింప
వచ్చును. శివలింగమును మాత్రేంద్రియమని పరిహాసించు

ఆర్యసమాజీకుల సంస్కారవిధిలోని యజ్ఞపాత్రయందలి పోక్షణ, పురోడాశపాత్ర మొదలగు వాని బాహ్య ఆకారమును స్త్రీపురుష మూత్రేంద్రియములవలె ఉన్నదని పరిసరింపవచ్చును. ఇట్టి కల్పనలన్నియు హాస్యాస్పదములు. పూర్వముకసారి వర్షాకాలమునందు నదులన్నియు పొంగి వరదలు పారెను. అనేక గ్రామములకు గ్రామములే కొట్టుకొనిపోయెను. ఎచటనుండియో ఒక నూనె గానుగ నదిలో కొట్టుకొనివచ్చి ఒక పల్లెటూరివద్ద ఆగిపోయెను. వరదలు తగ్గిపోయిన పిదప గ్రామప్రజలందరును దానిని గుంపులు గుంపులుగా చూడవచ్చిరి. వారు అంతకు క్రితము ఎన్నడును గానుగను చూచిగాని, వినిగాని యుండరైరి. అందుచేత ఆ వస్తువేమో వారి కెవరికిని అర్థముకాక ఆ గ్రామమందలి అవివేక శిరోమణిగారి వద్దకువచ్చి ఆయనను తీసికొనిపోయి దానిని చూపించిరి. ఆ మూర్ఖుడు తన అల్ప జ్ఞత్వమును కప్పి పుచ్చుకొని, “ఓహో! ఇదియా? ఇది దేవునియొక్క కాటుకభరిణయై యున్నది. ఆకాశమునుండి క్రిందపడినది. ఇట్టి విషయములను నావంటి విద్వాంసులుతప్ప యితరులెరుంగజాల” రని చెప్పెను. ఆమూర్ఖప్రజలందరునూ అతని మాటలను సత్యమని నమ్మిరి. అటులనే శినలింగము, పానువట్టముయొక్క బాహ్య ఆకారమును చూచి ఎవడో మూత్రేంద్రియమని చెప్పుటయును, వీరు తాన తండ్రియనుటయునులజ్ఞానకముగ నున్నది.

శివలింగోత్పత్తి

నా స్తవముగా శివలింగ మేమి? యను రషయము శివ పురాణమందలి శివలింగోత్పత్తి ఘట్టమును చదివినయెడల శరీరముగలదు. అందుల కొన్ని అంశములను ముఖ్యముగా గుర్తించుచున్నాము.

ఇంద్రద్యశ్యం యదానాసే త్సదసదాత్మకం చయత్
తదా బ్రహ్మమయంతే జోవ్యాప్తిరూపంచ సంతతమ్ 15

సస్థూలం సచసూక్ష్మం చశీతం నోష్ణంశు పుత్రక
ఆద్యంతరహితం దివ్యం సత్యం జ్ఞానమసంతకమ్ 16

యోగినో స్తరదృష్ట్యా హియద్ ధ్యాయంతినిరంతరమ్
తద్రూపం సకలంహ్యసోజ్ జ్ఞానవిజ్ఞానదం మహత్ 17

కియతాచైవ కాలేన తస్యేచ్ఛాసమపద్యత
ప్రకృతిర్నామ సాప్రోక్తా మూలకారణమిత్యత. 18

జ్యోతిర్లింగం తదోత్పన్న మావయోర్మధ్య అద్భుతమ్
జ్వాలామాలా సహస్రాధ్యం కాలానలచయోపనాం 63

క్షయవృద్ధి వినుక్మక్తమాది మధ్యాంత వర్జితమ్
అనౌపమ్య మగ్నిర్దిష్ట మవ్యక్తం విశ్వసంభవమ్. 64

(శివపురాణ ధర్మసంహిత అధ్యాయ 2 శ్లో. 15-64)

అనగా, “ఈ స్థూలదృశ్య జగత్తు ఉత్పన్నమై యుండ వచ్చును, ఆ మహా ప్రళయాంత సమయమున, సో అసత్ నీదియును లేనపుడు (ఉన్నదియు లేనిదియు చెప్పటకు వీలుకా

నప్పుడు) నిరంతర వ్యాప్తి రూపబ్రహ్మమయ తేజము ప్రకటమాయెను. 15

(బ్రహ్మ తన పుణ్యుడగు నారదునితో అనుచున్నాడు.)
హే పుత్రకా! ఆ బ్రహ్మ తేజమునందు స్థూలసూక్ష్మ కీతోష్ణ
ములలో నేదియు లేదు. అది, అంతము లేదు. ఆ అంతోక్త
దివ్యతేజము సత్యమును, జ్ఞానస్వరూపమును, అనంతమునై
యుండెను. 16

యోగీశ్వరులు సమాధియందు నిరంతరమును ఆ తేజ
మును దివ్యదృష్టిచే ధ్యానింపు చున్నారు. జ్ఞాన విజ్ఞానప్రద
మగు ఆ బ్రహ్మతేజము కాన్పించెను. 17

కొంతకాలము తర్వాత ఆ బ్రహ్మతేజమునంగు
ఐచ్ఛాక్రియ (motion) ప్రకట మాయెను. అదియే చరా
చరములకు మూలకారణమగు ప్రకృతియై యున్నది. 18

అప్పుడు మా యిరువుర (బ్రహ్మ విష్ణు) మధ్యను
ఆశ్చర్యజనకమగు జ్యోతిర్లింగము ఉద్భవించెను. అది జ్వాజ్వల్య
మాన తేజోమయ పరిధితో ప్రళయూగ్నివలె నుండెను. 63

తగ్గుట లేదు, పెరుగుట లేదు. అది లేదు, అంతము
లేదు. ప్రపంచమునందు దానికి ఉపమాన మేమియును లేదు.
దానిని వర్ణింప జాలము. అది అవ్యక్తమును, విశ్వమునకు
ఉత్పత్తిస్థానమునై యున్నది. 64

వేద సమర్థనము

నా సదాసీన్నో సదాసీ తదానీం నాన్తదజోనో
వోమో పరోయత్ (ఋగ్వే. 8-7.7. 1)
సర్వేనిమేషా జజ్ఞ రే విద్యుతః పురుషాదధి,
నై న మూర్ధ్వం నతిర్యంచం సమధ్యేపరిజగభత్

(యజుర్వేద. 32-2)

అనగా, సత్ అసత్ స్థూలసూక్ష్మ ద్యావాభూమి
ఏమియును లేని ఒకానొక సమయముండెను. తరువాత
విద్యుత్ పురుషుడు=జ్యోతిర్లింగము ఉత్పన్నమయెను.
దీనిచే సమస్త చరాచరములును ఉద్భవించెను. ఈ జ్యోతి
ర్లింగముయొక్క చివర, చుట్టుప్రక్కలు, క్రింద ఎవరను
బొందలేదు." అని అర్థము.

ఇదే విషయము మనుస్మృతియందును వ్రాయబడి
యున్నది.

తదండమభవద్దేవం సహస్రాంశు సమప్రభమ్

(మను. 1-9)

అనగా సృష్టియొక్క ఆరంభమునందు ఒక అండము
ఉన్నమయ్యెను. అది వేలకొలది సూర్యులవలె ప్రకాశి
వంతమై యుండెను.

ఉపర్యుక్త వేదస్మృతి పురాణశాస్త్ర ప్రమాణము
లచే, సృష్టియొక్క ఆరంభమునందు నిరాకార బ్రహ్మసాకాశ

రూపముగ పరిణమించెననియు, అదియే జ్యోతిర్లింగ స్వరూపమనియు రుజువగుచున్నది. ఈ జ్యోతిర్లింగమే బ్రహ్మాంశమని పిలువబడుచున్నది. ఈ బ్రహ్మాంశముయొక్క అంశకారమును, అనగా బ్రహ్మముయొక్క ప్రతిమను, “శివలింగ” మను పేరుతో నేను మనము పూజింపుచున్నాము. దీని తాత్పర్య మేమనగా, నిరాకార బ్రహ్మముయొక్క స్వస్థి ఉత్పత్తి సమయమందలి మొట్టమొదటి రూపమును అన్ని కులు ఉపాసన మొనర్చుచున్నారు. శివపురాణమునందు నిద్యేశ్వరీ సంహిత (107) లో

శివశక్త్యోశ్చ చిహ్నస్యమేలనం లింగముచ్యతే

అనగా, శివ=బ్రహ్మ, శక్తి=మాయ, యొక్క చిహ్నముల కూడికయే శివలింగము.

సృష్టి ప్రారంభ మందలి జ్యోతిర్లింగోత్పత్తిని గురించి మన పురాణములయందు వ్రాయబడియున్న విధముగనే నేటి సైంటిస్టులుకూడా సృష్టి క్రమమును వ్రాయుచున్నారు.

ఓంకారము - శివలింగము

సమస్త వేదబీజముగు “ఓం” కారమే శివలింగ మని రూపమై యున్నది. వేదాది శాస్త్రములయందు వర్ణించబడిన ఓంకార స్వరూపమును, మహిమయును సమస్తముగా శివలింగమునందు ఘటిల్లుచున్నవి.

ఓం ఇత్యేత దక్షరముద్ గీథముసాసీత

(ఛాందోగ్య-1)

అనగా, ఓం- అను ఒక్క అక్షరమే గానమొనర్చుట కను, ఉచాసన మొనర్చుటకును తగియున్నది.

ఓం ఖం బ్రహ్మ (యజు 40-47)

అనగా, ఈ సమస్త చరాచరమును బ్రహ్మమై యున్నది.

ఓం ఇత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ (గీత 8-13)

అనగా “ఓం” అను ఒక్క అక్షరమే బ్రహ్మమై యున్నది.

ఓం ఇత్యే దక్షరమిదగ్ం ఓం సర్వం తస్యోపవ్యాఖ్యానమ్
(మాండూక్య. 1)

అనగా “ఓం” ఇది ఒక అక్షర సర్వస్వమై యున్నది.

సమస్తవేదములును దీనియొక్క వ్యాఖ్యమైయున్నవి. సర్వవేదాయ శృణ్వమామన స్థిష్ఠాంసి సర్వాణిచయద్వన్తి యదచ్ఛన్తో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి త్త పదం సంక్రహేణ బ్రహ్మ్యా మిత్యేతత్. (కఠ 1-15)

అనగా, సమస్తవేదములును ఏ సర్వోచ్చ పదమును వర్ణింపుచున్నవో, దేని కొరకు సమస్త తపములును చేయ బడుచున్నవో, దేని కొరకు బ్రహ్మచర్యాది వ్రతధారణము లొనర్పబడుచున్నవో, ఆ పదమును సంక్షేపముగా చెప్ప నలయుననిన యడల, “ఓం” అను ఒక అక్షరమైయున్నది.

త దేనలింగం ప్రథమం ప్రణవం సార్వకామ్యకేన
(శివపురాణ విద్యేశ్వరీ సంహిత 17-37)

అనగా సర్వకామ్య ప్రదాతయగు ప్రణవమే ఓం
కారమే మొట్టమొదటి లింగమై యుండును.

ఉపయ్యక్త ప్రమాణములచే, బ్రహ్మ స్వరూపముగు
ఓంకారమే శివలింగమవి స్పష్టముగ తెలియుచున్నది.

వేదమునందు “అద్భుతే తదంతికే॥ యసి, బ్రహ్మము
మలవిక్షేప ఆవరణముల కారణమున మనలనుండి మూల
దూరమునందును, సర్వవ్యాపకుడగుటచే మనకు అత్యంత
సమీపమునందును, ఉన్నాడు. అనాత్మికమగు గోచరముగు
ఆ పరబ్రహ్మ జ్ఞానమును పొందుటకొక సాంకేతికముద్యోగము
ఆవశ్యకత కలుగుచున్నది. మన కన్నుల కిడిన కాముకను
మనము చూడవలయుననిన యడల ఒక అద్భుతమును ముందడు
కొవవలసి యుండును. అటులే పృథ్వీస్థుడగు శివుని
చూడవలయుననిన యడల వాసి, చిహ్నభూతి సాంకేతిక
మగు ఓంకారమును, లేక, శివలింగమును మున్ముందు దీర్చి
వలసి యున్నది.

శుక్లపక్ష విదియనాటి చంద్రుడు ఆకాశమునం దున్న
పుడు మన మందరమును దర్శన మొనర్చుకొనుచున్నా మను
కొనుడు. అపుడొక చిన్నబాలుడు చంద్రదర్శనలాలనచే
అన్ని దిక్కులను చూచుచుండనేకాని చంద్రుడు మాత్రము
కాన్పింపలేదు. “అదిగో, అక్కడ, అదిగో అక్కడ” అని

ఎన్నిసార్లు చెప్పినను వానిదృష్టి చంద్రుని కనుగొనజాలకపోయెను. అప్పుడొక బుద్ధిమంతుడువచ్చి చంద్రునికి సమాన నూత్రమునందున్న ఒక వృక్షమున, లేక మేడినో చూపించి దాని శిఖరమున వాని దృష్టిని నిలుపునట్లుచేసి తదుపరి దాని ప్రభాగమందలి చంద్రుని చూపించును. చంద్రుడు ఆ వృక్షమునకును, మేడికును, చాల సుఖమునందున్నను, అసిరముగు దృష్టిని ఒకచోట కేంద్రీకృత మొనర్చుటకు ఇంతకన్న ఉత్తమసాధన మేమియును లేదు.

అందుచేత ఒక దూరస్థ పదార్థమును ప్రత్యక్షమొనర్చుటకును, అవ్యక్తమును వ్యక్త మొనర్చుటకును ఏదియేని ఒక సంకేతము అనివార్యమని తేలియవలయును. గంట “గణ గణ” మ్రోగుచున్నదనియు, మద్దెల “ధిమ ధిమ” మ్రోగుచున్నదనియు చెప్పుదుము. గంటనుండి “గ” “ణ” అను వర్ణములుగాని, మద్దెలనుండి ‘ధి’ ‘మ’ అను వర్ణములుగాని వెలునడుటలేదు. కాని, ఆధ్వసని ఇతరులకు తేలియబర్చుట కింతకన్న మరయొక మార్గ మేమియును లేదు.

గణితశాస్త్రమునందు గుండ్రని అండాకార చిహ్నమునకు **0** శూన్యమనియు, బిందువనియు, సైఫరనియు, జీరో అనియు చెప్పుదురు. బ్రహ్మము నిర్లోపమును నిరంజనమును, నూనాతీతమును, సర్వమునై యుండియు ఏమియును కానట్టిది యున్న యున్నది. అటులనే బ్రహ్మ చిహ్నముగు **0** బిందువునందును తరుగుట, పెరుగుట, విభక్తమగుట, మొదలైనగుణ

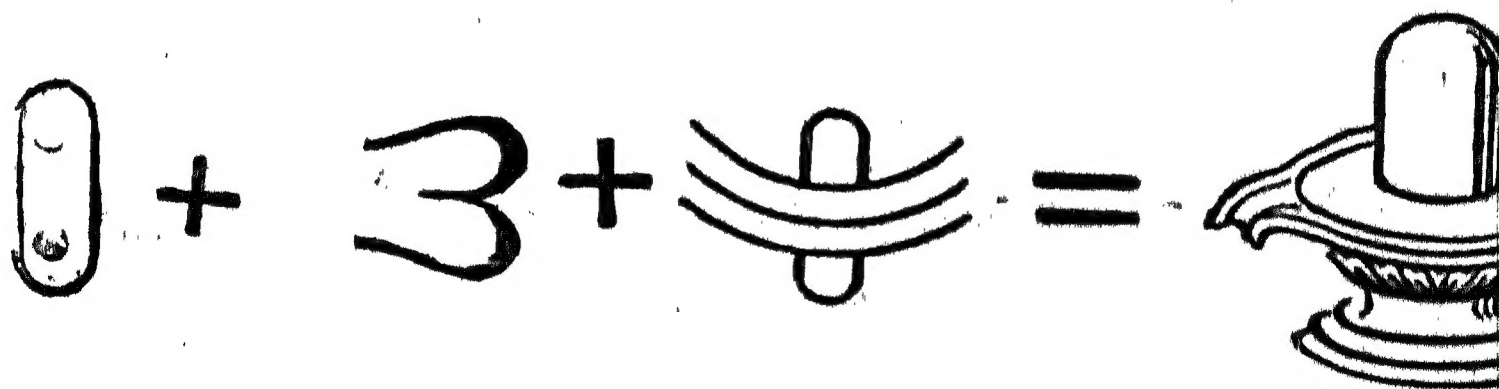
ము లేవియును లేక ఎప్పుడును ఒకేవిధమున ఉండును. తనకు స్వయముగా విలునయేమియును లేక పోయినను, మాయా రూపములగు (ఒకటినుండి 9 వరకు) అంకలతో కలిసి ఉత్తరము దశగుణాధిక మొనర్చుచున్నది. సామాన్యముగా ప్రపంచమందలి అన్ని లిపులయందును శూన్యమును అంక కార **0** చిహ్నముతోనే వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి పరమ రహస్యమును తెలియ జాలని మిస్ మేయో నంటి అల్పజ్ఞుల మూత్రేన్ద్రియ కల్పనకు మనము పరిహాసింపవలసియున్నది.

అ, ఉ, ఓ, అను మూడు అక్షరముల సంయోగ ముచే ఓం అగుచున్నది. అ=శుద్ధ బ్రహ్మము ఉ=నిశుద్ధ ప్రకృతి, ఓ=రెండింటి సమ్మిళిత దశ.

తాకిక (అక్షర) స్వరూపము — అ + ఉ + ఓ = ఓం.

వైదిక (మాతృక) స్వరూపము | + ౩ + ౦ = ఓం.

ఉపాస్య రూపము—

వైదిక చిత్రములను చూచిన యడల, ఓంకారము యొక్క ఉపాస్య స్వరూపమును పామాణ మయముగ తయారొనర్చిన యడల, అది శివలింగమునకన్న మహేమియు కన్పించును. **0** అంక స్వరూపమగు అకారము శివలింగము

అనగా బ్రహ్మచిహ్నము.

3

కార

స్వరూపమగు

పానువట్టము మాయా ప్రతీకము. బ్రహ్మాండము (బ్రహ్మ యొక్క సాకారస్వరూపము) మాయయొక్క ఆధారము నందు స్థిరమై యున్నది. ఈ వైజ్ఞానిక రహస్యమే పానువట్ట మునం దిమిడియున్న శివలింగమునందు తెలియనగును. మకారముయొక్క ప్రతిమయగు త్రిపుండ్రమునందు త్రిగుణీ నూయయొక్క మూడు రేఖలును, మధ్యయందు బిందు స్వరూపమగు బ్రహ్మమును సూచింపబడినవి. అందుచేత నే శివుని ఉపాసించు వారందరును తమ లలాటమునందు త్రిపుండ్రధారణమొనర్చి, తాము త్రిగుణాతీత బ్రహ్మోపాసకు లగుటను సూచింపుచున్నాము.

భారత దేశమునందు, విశ్వనాథ, పశుపతినాథ, సోమ నాథాది దివ్యలింగములు 12 జ్యోతిర్లింగములని పిలువబడు చున్నవి. జ్యోతిర్లింగములు పండ్రెండే యేలండ్రులయనో దీనిలోని రహస్యము చాలమందికి తెలియదు. బ్రహ్మాండ రూపమగు శివలింగమును తాత్త్విక దృష్టితో విభజించిన యెడల 12 విధములగును. వీనియందే సమస్త చరాచర పదార్థములును ఇమిడియుండును. సాంఖ్యదర్శనము 25 తత్త్వ ములనియు, వైశేషిక దర్శనము 7 పదార్థములనియు, న్యాయ దర్శనము 16 పదార్థములనియు చెప్పినట్లుగనే శివపురాణము 12 తత్త్వములనే మూలముగా చెప్పి, మిగతావానిని ~~అనుబంధముగా~~

రూఢితములని చెప్పియున్నది. ఆ 12 జ్యోతిర్లింగములయొక్క 12 తత్త్వములును ఈ క్రింద వ్రాయబడుచున్నవి.

1. బ్రహ్మము, 2. మాయ, 3. జీవుడు, 4. మనస్సు, 5. బుద్ధి, 6. చిత్తము, 7. అహంకారము, 8. ఆకాశము, 9. వాయువు, 10. అగ్ని, 11. జలము, 12. వృద్ధి.

అనగా, బ్రహ్మము, మాయ, జీవుడు, అంతఃకరణ చతుష్టయము, పంచమహాభూతములు — మొత్తము ఈ 12 తత్త్వముల వికాస పరిణామమే సమస్త చరాచరములునై యున్నవని తాత్పర్యము. వేదమునందును “ప్రతిమానై ద్వాదశః” (తైత్తిరీయ 11.6-7) అని 12 ప్రతిమలు నిర్దేశించబడియున్నవి.

ఈ 12 తత్త్వములనే మరింత విశిష్టపఱచిన ముఖ్య లక్షణములు 33 అగును. వేదాదిశాస్త్రముల యం దివియే 33 దేవతలుగా వ్రాయబడుచున్నవి. ఆవిషయ మిచట అప్రస్తుత మగుటచే నదలివేయుచున్నాను.

కాబట్టి, శివతత్త్వమును గ్రహించి, ప్రతి ఆస్థికుడును శంకరాచార్యుని “అథ బ్రహ్మవతారస్య” యను ఛాత్రంజలి ప్రపంచమున కంతకును ఉద్ఘోషించి, మానవజాతి నర్థతయు శివభక్తులగా నొనర్పవలయును.

ఓం ఇతిశమ్.

రామా ప్రెస్. (చిత్రటాకీసుపద్ధ) శికింద్రాబాదు